

CHECKLISTA

Behovsbedömning för planer och program

Datum: 2018-04-19

Detaljplan för: Västra Forsa

Fastighetsbeteckningar: Västra Forsa 5:1, Västra Forsa 7:1

Planens syfte: Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder med en variation av flerbostadshus och småhus. Syftet är också att skapa förutsättningar för en god och långsiktig hållbar kollektivtrafikförsörjning genom området. Vidare ska detaljplanen bidra till allmänhetens tillgänglighet till omgivande naturmiljöer, genom ett gångstråk längs Nolån och Sörån samt tydliga kopplingar genom ny bebyggelse. Detaljplanen ska genom planläggning av natur och vatten också verka för ekologiskt funktionella strandzoner.

Skede i planprocessen: Samråd

Delaktiga i behovsbedömningen: Fredrik Engkvist (planchef Bollebygds), Emmelie Gustavsson (plankonsult AL Studio)

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR

1. Plan- och bygglagen 5kap 18§ antas planen medföra betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet tas i anspråk för:	Ja	Kanske	Nej	Kommentar
a. industriändamål			X	
b. köpcentrum, parkeringsanläggning eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse			X	
c. skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar			X	
d. hamn för fritidsbåtar			X	
e. hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse			X	
f. permanent campingplats			X	
g. nöjespark			X	
h. djurpark			X	
2. Miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken Anger planen förutsättningar för verksamheter som:				
a. kräver tillstånd, anmälan eller samråd enligt miljöbalken			X	
b. leder till att miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt luft enligt miljöbalken överskrids			X	

GÄLLANDE REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN

3. Förordnanden/skydd påverkar planens genomförande:	Mycket	Måttligt	Lite/ Inget	Kommentar
a. område med lagskyddad natur enligt miljöbalken (t.ex. naturreservat, landskapsbildsskydd, strandskydd, biotopskyddsområde)		X		<p>Vid infarten till Forsa Gård finns en biotopskyddad allé. Allén går att se i häradskartan. Om åtgärder ska ske inom 15 gånger stamdiametern ska en ansökan om biotopskyddsdispens skickas in till Länsstyrelsen.</p> <p>Strandskyddat område ingår i detaljplanen och avses planläggas som allmänt vatten- och naturområde. Inom detta allmänna naturmarkområde kan det bli aktuellt med hantering av dagvatten. Utöver vatten- och naturområde är förslaget att planlägga för gata norrut, mot Rävlandavägen, där en bro blir nödvändigt över Nolån och inom strandskyddat område. Detta för att möjliggöra kollektivtrafik genom området. Påverkan på strandskyddet behöver utredas vidare i arbetet med planen.</p>
b. kulturresevat, byggnadsminne eller fornminne		X		<p>En arkeologisk utredning har genomförts i området, där Länsstyrelsen bedömer att lämningarna ska betraktas som fornlämningar. För dessa fornlämningar gäller kulturmiljölagens bestämmelser. Fornlämningarna har ännu inte avgränsats. Till fornlämningarna hör ett skyddsområde i form av ett fornlämningsområde, 2 kap. 2 § KML. Detta område har samma lagskydd som fornlämningen. Den planerade exploateringsytan kan därför innebära ingrepp i fornlämning och kräver således Länsstyrelsens tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap 12 §. Den arkeologiska utredningen visar att fornlämningarna behöver utredas närmare. Efter vidare utredning ska förutsättningarna för att bevara fornlämningarna i lämplig miljö, alternativt villkoren för ett eventuellt ingrepp i de av kulturmiljölagens skyddade delar av området, klarläggas.</p>
c. vattenskyddsområde			X	<p>Inom detaljplanen sträcker sig Sörån och Nolån som omfattas av miljö kvalitetsnormer för vatten.</p>

				<p>Sörån (Sörån - mynningen i Storån till Viaredssjöns utlopp) och Nolån (från mynningen i Storån till Bua / Gisselåns inflöde) uppnådde år 2013 inte god kemisk status med avseende på kvicksilver och bromerad difenyleter. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. Nuvarande halter av kvicksilver får dock inte öka.</p> <p>Detaljplanen möjliggör för bostäder och en VA- och dagvattenutredning ska visa hur dagvatten kan tas om hand inom området, för att inte påverka vattendrag.</p> <p>Den ekologiska statusen för Nolån är måttlig. Målet är att uppnå god ekologisk status 2021. Vattendraget är påverkat av både försurning och hydromorfologiska förändringar/vandringshinder/barriärer. Försurningen motverkas genom kalkningsinsatser och statusen för bottenfaunan tyder på att kalkningen fungerar. Att fisken ändå visar måttlig status kan bero på att fiskbestånden inte återhämtat sig från försurningen men kanske mera troligt på hydromorfologin.</p> <p>Den ekologiska statusen för Sörån visar god status. Men hydromorfologin klassas om otillfredsställande då stora delar av strandzonen har försvunnit eftersom den har vägar och bebyggelse.</p> <p>Förslag på åtgärd för otillfredsställande hydromorfologi, som berör både Sörån och Nolån, är ekologisk funktionella strandzoner. Åtgärden innebär förenklat att man skapar en zon innefattande strandzonen samt det fastmarksområde som direkt påverkas ytvattnet. Inom zonen gynnas etablering av en naturlig vegetation och närmast vattnet för träd och buskar dominera. Storleken på zonen bör minst omfatta 15 m men också anpassas till den omgivande marken samt att den bör vara bredare (20-30 m) vid vatten med höga naturvärden. T.ex. bör raviner och branter generellt ha en ekologiskt funktionell strandzon. Detta avses inom detaljplanens område</p>
--	--	--	--	---

				<p>för allmänt vatten- och naturområde längs vattendragen.</p> <p>Vilken inverkan ekologiskt funktionella strandzoner har på miljökvalitetsnormerna och hur det påverkar detaljplanen behöver utredas vidare i arbetet med detaljplanen.</p>
4. Riksintresse för natur- och kulturmiljövård och rörligt friluftsliv, kommunikationer påverkar planens genomförande:				
a. område av riksintresse för naturvärden, MB 3 kap. 6§		X		<p>Storåns dalgång är ett representativt exempel på en meandrande å med en mångfald av erosions- och sedimentationsformer. Området har betydande skönhetsvärden och visar prov på landskapselement och processer av geovetenskaplig betydelse.</p> <p>Område för riksintresset sträcker sin in detaljplanens sydvästra del, inom område som avses planläggas som allmän plats för vatten och natur. Riksintresset bedöms därför påverkas måttligt av detaljplanen.</p>
b. område av riksintresse för kulturmiljövården MB 3 kap. 6§		X		<p>Lygnern och Storåns dalgång. Odlingslandskapet karaktäriserar området och åkrarna breder ut sig i dalgången som är ett representativt exempel på odlingslandskap i skogsbygden.</p> <p>Område för riksintresset sträcker sin in detaljplanens sydvästra del, inom område som avses planläggas som allmän plats för vatten och natur. Riksintresset bedöms därför påverkas måttligt av detaljplanen.</p>
c. område av riksintresse för det rörliga friluftslivet, MB 3 kap. 6§			X	
d. område som ingår i nätverket Natura 2000, MB 7 kap.27§			X	
e. riksintresse för väg, MB 3 kap. 8§			X	
f. riksintresse f. järnväg, MB 3 kap. 8§			X	<p>I Bollebygd sträcker sig både ett framtida och ett planerat riksintresse för kommunikation. Riksintresse för kommunikation Götalandsbanan Mölnlycke-Borås är ett planerat riksintresse medan riksintresse för kommunikation Götalandsbanan Bollebygd-Borås är ett framtida riksintresse. Ett framtida riksintresse utgör inte ett riksintresse i juridisk mening</p>

				och kommunen prövar aktuell detaljplan med utgångspunkt i att Götalandsbanan sträcker sig inom det redan planerade riksintresset.
5. Högt naturvärde påverkar planens genomförande:				
a. område som ingår i Länsstyrelsens inventeringar av ädellövskog och/ eller ängs och hagmarker			X	
b. område som är utpekad i skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotop eller sumpskogsinventering		X		<p>I kommunens naturvårdsplan pekas två värdefulla naturområden ut.</p> <p>94 t Forsa Lövträdsbevuxen brink (4,2 ha), klass 3 höga naturvärden. Längs ån dominerar grov klibbal och även en hel del grov alm vid vägen. Även i sluttningens utströmningskärr dominerar klibbal. Många andra trädslag växer här som björk, hassel, sälg, asp, lönn, hägg och ask. Det finns gott om grövre död ved i form av torrakor, lågor och högstubbar med fnösketicka och tegelticka. Inom området finns en dokumenterad nyckelbiotop hos skogsstyrelsen 1996, nr 06C 9a 01.</p> <p>94r-s Forsa Grova ädellövträd (0,2+0,1 ha), klass 3, höga naturvärden. I området kring Forsa växer en del gamla och grova ädellövträd. På vägen in mot Forsa tegelbruk står fyra mycket grova askar på ostsidan om vägen. Vid infarten till Forsa gård står en jättelind med omkrets på ca 4 m.</p> <p>Inom det fortsatta arbetet behöver det utredas hur planen påverkar nyckelbiotop.</p>
6. Ekologiskt känsligt område påverkar planens genomförande:				
a. område som bedömts vara ekologiskt särskilt känsligt (enligt kommunens översiktsplan)			X	
7. Skyddsavstånd				
Lokaliseras verksamhet som kan innebära risk eller störningar på befintlig bebyggelse?			X	

EFFEKTER PÅ MILJÖN

8. Mark orsakar planens genomförande:	Mycket	Måttligt	Lite/ Inget	Kommentar
a. instabilitet i markförhållandena eller de geologiska grundförhållandena: risk för skred, ras etc.			X	Efter utförd detaljerad stabilitetsutredning kan konstateras att säkerheten mot skred inte kan anses tillfredställande för planerad exploatering i delar av området. Ytterligare utredning behöver göras inom arbetet med detaljplanen. Om det efter kompletterande undersökning och utredning finns delområden där stabiliteten fortfarande inte kan anses tillfredställande måste förstärkningsåtgärder utföras. Eventuell påverkan på strandskyddet ska då utredas vidare.
b. skada eller förändring av värdefull geologisk formation			X	
c. risk för erosion			X	
d. förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag, sjö eller havsområde			X	
Har det aktuella området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas i marken.			X	
9. Luft och klimat orsakar planens genomförande:				
a. väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvaliteten			X	
b. obehaglig lukt			X	
c. förändringar i luftrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)			X	
10. Vatten påverkar planens genomförande:				
a. förändring av grundvattenkvaliteten			X	
b. förändring av flödesriktningen för grundvattnet			X	
c. minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt			X	
d. förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning			X	Detaljplanen utgör ett område på cirka 38 HA, varav kvartersmark för bostäder utgör cirka 15 HA som till stor del kommer hårdgöras. Inom arbetet med detaljplanen pågår en översiktlig VA- och dagvattenutredning för att säkerställa en hållbar dagvattenhantering.
e. förändrat flöde eller riktning eller strömförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde			X	
f. förändringar i ytvattenkvaliteten (bakteriologiskt eller kemiskt, temperatur eller omblandning)			X	

11. Vegetation medför planens genomförande:				
a. betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av växtarter eller växtsamhällen			X	
b. påverka någon hotad/rödlistad växtart eller växtsamhälle			X	
c. införande av ny växtart			X	
12. Djurliv medför planens genomförande:				
a. betydande förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter i området (däggdjur, fåglar, fiskar, reptiler, skaldjur, insekter)			X	
b. påverkan av unik, sällsynt eller hotad djurart (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art eller habitat direktiv)			X	
c. införandet av nya djurarter i området eller verka som gräns för djurens förflyttningar eller rörelser			X	
d. försämring av fiskevatten eller jaktmarker			X	
13. Landskapsbild medför planens genomförande:				
Försämring av vacker utsikt eller landskapsmässigt skönhetsvärde?		X		Landskapsbilden präglas idag av att området är en del av ett större odlingslandskap i en dalgång. Forsa har en lång historia som gård och Säteri, där det bedrivits ridverksamhet och travbana de senaste åren. I samband med Bollebygds nya centrum med nytt stationsläge kommer landskapsbilden påverkas i området. Aktuellt planområde är en del av denna utveckling och även här kommer landskapsbilden förändras. Samtidigt planläggs även strandskyddsområdet och syftar till att säkerställa de naturvärden som finns samt tillgängliggöra detta för allmänheten på ett bättre sätt än idag.
14. Miljöpåverkan från omgivningen				
Ligger befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen på för kort skyddsavstånd enligt "Bättre plats för arbete"?			X	

EFFEKTER PÅ HÄLSAN

15. Störningar; utsläpp, buller, vibrationer, allergi medför planens genomförande:	Mycket	Måttligt	Lite/ Inget	Kommentar
a. ökade utsläpp av hälsofarliga ämnen			X	

b. ökning av nuvarande ljudnivå			X	
c. att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden			X	
d. vibrationer som kan störa människor			X	
e. risk för allergi			X	
16. Ljus, skarpt sken och skuggor medför planens genomförande:				
a. nya ljussken som kan vara bländande			X	
b. stora eller rörliga skuggor			X	
17. Säkerhet medför planens genomförande:				
a. explosionsrisk			X	
b. risk för utsläpp av särskilt farliga ämnen vid olycka			X	
c. risk för att människor utsätts för strålning (radon eller elektro-magnetiska fält)			X	
d. förändrade risker i samband med farligt gods			X	

EFFEKTER PÅ HUSHÅLLNING MED MARK, VATTEN OCH ANDRA RESURSER

18. Mark- och vattenanvändning medför planens genomförande:	Mycket	Måttligt	Lite/ Inget	Kommentar
a. avsevärd förändring av den faktiska mark- eller vattenanvändningen i området		X		Aktuellt planområde utgörs av Forsa Gård som idag består av ridverksamhet. Tidigare fanns Forsa Säteri och platsen har länge varit ianspråktagen men inte med en sådan hög exploatering som aktuellt planförslag möjliggör. Detaljplanens läge inom Nolåns dalgång och odlingslandskap förändrar markanvändningen och landskapsbilden (se punkt 13). Samtidigt är området idag ianspråktaget för ridverksamhet och inom det fortsatta arbetet bör det utredas om planen påverkar jordbruksmark av nationell betydelse, enligt MB 3 kap. 4 §.
b. avsevärd förändring av mark- eller vattenanvändningen i området med avseende på gällande plan			X	
19. Naturresurser medför planens genomförande:				
a. uttömmande av ej förnyelsebar resurs			X	
b. ineffektivt nyttjande av energi			X	
c. skapande av miljöfarligt avfall			X	
d. skapande av västenlig ökning av hushållsavfall, finns utrymme för omhändertagande			X	

e. att mål och riktlinjer i grushållningsplanen motverkas			X	
20. Transporter/kommunikationer ger planens genomförande upphov till:				
a. betydande ökning av fordonstrafik			X	Detaljplanen möjliggör för ungefär 650 bostäder inom både flerbostadshus och småhus, vilket innebär en betydande ökning av fordonstrafik, när hela detaljplanen är utbyggd. En viktig del i planarbetet blir att skapa goda möjligheter för gång, cykel och kollektivtrafik. Inte minst till det planerade stationsområde i närheten av aktuell detaljplan.
b. ökade utsläppsnivåer från trafik			X	Den ökade trafiken innebär ökade utsläppsnivåer men bedöms inte vara i sådan omfattning att det överskrider riktvärde för luftkvalité.
c. reducerad trafiksäkerhet			X	
21. Rekreation, rörligt friluftsliv medför planens genomförande:				
Försämrade kvalitet eller kvantitet på någon rekreativmöjlighet (strövområde, vandringssled, friluftsanläggning etc.)			X	
22. Kulturminnesvård medför planens genomförande:				
a. Negativt påverka område med fornlämningar eller annan kulturhistoriskt värdefull miljö (kulturminnesvårdsprogram)			X	Det finns identifierade fornlämningar inom detaljplanen som ska utredas vidare. (Se text under 3. Förordnanden / skydd.)
b. Negativt påverka på byggnad eller miljö inom planområdet med i den kulturhistoriska bebyggelse-inventeringen			X	

SVERIGES MILJÖMÅL

23. Nationella mål Motverkar planens genomförande;	Mycket	Måttligt	Lite/ Inget	Kommentar
a. begränsad klimatpåverkan			X	
b. frisk luft			X	
c. bara naturlig försurning			X	
d. giftfri miljö			X	
e. skyddande ozonskikt			X	
f. säker strålmiljö			X	
g. ingen övergödning			X	
h. levande sjöar och vattendrag			X	
i. grundvatten av god kvalitet			X	
j. hav i balans samt levande kust och skärgård			X	
k. myllrande våtmarker			X	

l. levande skogar			X	
m. ett rikt odlingslandskap			X	
n. god bebyggd miljö			X	
o. ett rikt växt- och naturliv			X	

Resultat och sammanfattande bedömning

Inom detaljplanen sträcker sig vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten, en allé som omfattas av biotopskydd, nyckelbiotop, strandskyddsområde, fornlämningar, riksintresse för Lygnerns och Storåns dalgång samt riksintresse för Götalandsbanan.

Efter utförd detaljerad stabilitetsutredning kan konstateras att säkerheten mot skred inte kan anses tillfredställande för planerad exploatering. Geotekniska åtgärder och/eller ytterligare utredning kommer att krävas.

En VA- och dagvattenutredning pågår.

Detaljplanen förändrar landskapsbilden i Nolåns dalgång. Området idag ianspråktaget för ridverksamhet och inom det fortsatta arbetet bör det utredas om planen anses påverka jordbruksmark av nationell betydelse.

Efter samrådsskedet krävs vidare utredningar och arbete kring påverkan på ovanstående identifierade skydd och intressen samt de geotekniska förutsättningarna.

Kommunen bedömer att planen kan medföra betydande miljöpåverkan, med hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten, påverkan på nyckelbiotop, landskapsbild och jordbruksmark samt intrång i strandskyddet. Kommunen bedömer därför att en miljökonsekvensbeskrivning bör upprättas för att klargöra förutsättningar, åtgärder och konsekvenser.